

HISTORIA

ŚWIECKIEGO INSTYTUTU DOMINIKAŃSKIEGO Z ORLEANU

opracowana przez Marie-Antoinette Perret

(wprowadzono skróty na użytek polskiej strony internetowej)

Wprowadzenie

Początki Instytutu sięgają końca XIX wieku. Był to czas, kiedy ścierały się najprzeróżniejsze idee. Aby zrozumieć historię powstania „Małej Grupy”, trzeba wziąć pod uwagę kilka istotnych spraw:

1. Społeczeństwo francuskie w tym okresie
 - a/ jego stosunki z Kościołem
 - b/ sytuację kobiet
2. Trudną ewolucję życia konsekrowanego w kierunku form świeckich.

1. Społeczeństwo francuskie XIX wieku

a/ Stosunki z Kościołem Katolickim

Do roku 1789 religia katolicka była religią króla i narodu. Ale pod wpływem idei głoszonych przez filozofów, zwłaszcza w XVII i XVIII wieku, dokonała się dechrystianizacja, która ujawniła się wyraźnie w momencie Rewolucji. Kościół został pozbawiony swoich dóbr i praw. Została uchwalona „Konstytucja cywilna kleru”, która całkowicie podporządkowała Kościół państwu. Rozpoczęło się trwające latami prześladowanie Kościoła. W 1801 roku, na mocy Konkordatu podpisanego przez Napoleona Bonaparte i papieża Piusa VII, nastąpił pokój religijny. Konkordat ten, mimo swoich braków, przetrwał cały XIX wiek.

Zmieniały się rządy, jednak antyklerykalizm pozostał nadal aktywny i kiedy powstała Republika, prawodawstwo dotknęło bezpośrednio Kościoła w dwóch ważnych dziedzinach: nauczania i zgromadzeń zakonnych. W latach od 1880 do 1905 różne prawa dotyczące szkolnictwa zabraniały członkom zgromadzeń zakonnych nauczania w szkołach publicznych. Jeśli chodzi o same zgromadzenia, niektóre zostały wyrzucone w 1888 roku, a później – w 1901 roku – duża część z nich została rozwiązana, a członkowie przywrócenii do stanu świeckiego. Wprowadzone w 1905 roku prawo dotyczące rozdziału Kościoła i państwa stworzyło dla Kościoła nową sytuację, uwalniając go od powiązań z władzą, ale było szokiem dla „świata katolickiego”. Jednakże czas wojny 1914 – 1918, który dał okazję do spotkania myśli między katolikami i niewierzącymi, złagodził potem wstrząs spowodowany przez to prawo, które ostatecznie okazało się sprzyjać misji duchowej Kościoła.

b/ Sytuacja kobiet

Kobieta była w tych czasach nadal bardzo podległa mężczyźnie. Ale zaczęły się pojawiać ruchy dążące do niezależności kobiety. Ruchom tym w połowie XIX wieku sprzyjały prawa dotyczące nauczania dziewcząt.

W środowisku katolickim duży wpływ wywierał biskup Orleanu, Dupanloup, któremu na sercu leżała sprawa rozwoju intelektualnego kobiet. Liczni autorzy przypominali o „obowiązku społecznym kobiety”, która powinna się kształcić w sprawach społecznych, aby potem z kolei móc się zająć kształceniem ludu.

2. Ewolucja życia konsekrowanego w kierunku form świeckich

Trzecie zakony związane z zakonami istniały od dawna. Umożliwiały one ludziom świeckim życie zgodne z duchowością założycieli, ale nie zobowiązywały do zachowywania tradycyjnych ślubów.

Dla tych, którzy pragnęli życia ewangelicznego całkowicie oddanego Bogu, ale bez związku ze strukturami zakonnymi, istniała tylko forma znana jako „Unia Pobożna”.

Aniela Merici we Włoszech, w Brescii, w XVI wieku, a o. de Clorivière w czasie Rewolucji Francuskiej, zapoczątkowali formę życia konsekrowanego w świecie, która jednak wkrótce przybrała formę zgromadzenia zakonnego. Jednakże w tym samym duchu, w XIX wieku, ze względu na postępującą dechrystianizację, zwłaszcza we Francji, powstało kilka stowarzyszeń, których członkowie mogli działać apostołsko w bardzo zróżnicowanych środowiskach i sytuacjach. Założyciele tych stowarzyszeń mieli nadzieję na uznanie ich przez Kościół i składali w tej sprawie liczne prośby.

Zastrzeżenia teologów i Kongregacji Rzymskich były duże i często odmawiano uznania tym nowym stowarzyszeniom. Kościół jednak nie mógł ich ignorować i dekretem „Ecclesia Catholica” z 11 sierpnia 1889 roku wyraził dla nich uznanie i zaaprobował, ale jako „stowarzyszenia pobożne”, które powinny podlegać jurysdykcji biskupów ordynariuszy. Jeżeli członkowie tych stowarzyszeń składali śluby, *powinny one być traktowane jako śluby prywatne, a nie publiczne, które przyjmuje prawowity przełożony w imieniu Kościoła*. Kodeks Prawa Kanonicznego z 1917 roku pominął milczeniem te nowe stowarzyszenia i, jak tłumaczy Pius XII w preambule do wydanej w roku 1947 konstytucji apostołskiej „Provida Mater Ecclesia”, *pozostawił przyszłemu ustawodawstwu to, co o nich należało ustalić, ponieważ rzecz nie wydawała się jeszcze dojrzała*. Dopiero więc wymieniona wyżej konstytucja „Provida Mater Ecclesia” przyniosła tak oczekiwane oficjalne zatwierdzenie instytutów świeckich.

Historia Świeckiego Instytutu Dominikańskiego z Orleanu

Okres pierwszy

Początki: 1885 – 1928

Życie i dzieło Jeanne LEPLATRE, córki notariusza z okolic Orleanu, wpisuje się w wyżej przedstawioną sytuację. Urodziła się 1 lutego 1864 roku w Patay. Pragnąc oddać się Bogu myślała o wstąpieniu do Sióstr Świętego Aignan, kongregacji poświęcającej się nauczaniu dzieci wiejskich, założonej przez biskupa Dupanloup, którego bardzo ceniła, ale jednocześnie mówiła: *nigdy nie mogłam sobie wyobrazić mojego życia tam i nic mnie tam nie pociągało*.

W 1882 roku zmarła jej matka, a w 1884 Jeanne ciężko zachorowała. Zarysowała jej się wtedy inna wizja i z kilkoma przyjaciółmi, którzy podzielali jej zapatrywania, opracowała pewien projekt wskazujący na jej zainteresowanie *rozwojem intelektualnym i religijnym kobiety*, a w 1885 roku sprecyzowała swoją myśl dotyczącą „Centrum intensywnego życia wewnętrznego”, które chciała stworzyć.

Projekt był zaadresowany do osób, które czuły powołanie do oddania się Bogu, ale z różnych względów nie mogły tego zrealizować w znanych formach życia konsekrowanego. Jeanne nie wiedziała o pewnych inicjatywach, które miały miejsce w tych latach, zwłaszcza o tych, które powstawały z inspiracji dominikańskiej, a dotyczyły osób starających się żyć

w sposób radykalny Ewangelią w warunkach życia codziennego. Będąc stale pod wpływem myśli biskupa Dupanloup, była nastawiona na apostołstwo, skierowane szczególnie na kobiety.

Zakon Świętego Dominika, dla którego charakterystyczne jest poszukiwanie Prawdy, a który знаła poprzez postać ojca Lacordaire'a OP, wydawał jej się najlepszym przewodnikiem dla jej planów, dla których w roku 1887 uzyskała błogosławieństwo papieża Leona XIII.

W 1890 roku ojciec Boulanger OP, prowincjał Prowincji Francuskiej, przyjechał do Orleanu, żeby głosić rekolekcje wielkopostne i nawiązał kontakt z Jeanne, która natychmiast poczuła powinowactwo duchowe z nim i poprosiła o przyjęcie do Trzeciego Zakonu. Została przyjęta 7 marca. Miała poczucie wielkiego obdarowania: *Dopiero później zrozumiałam tę wielką rzecz, którą sprawiła Miłość czyniąc mnie córką Świętego Dominika* napisała w swoim dzienniku. Niedługo potem zwierzyła się Ojcu ze: *swojej myśli o dziele*. Dostrzegł on tam *ducha Bożego* wykazując jednocześnie wielką roztropność.

Ojciec Boulanger jest uważany za współzałożyciela **Małej Grupy Dominikańskiej**, której pomagał, aż do swojej śmierci w 1913 roku, przez swoje światłe wsparcie i swoje nauczanie. Według niego *duch Małej Grupy /tego małego, jak lupina orzecha, statku/ to jest życie Boga samego /.../ to życie, tego ducha trzeba rozsiewać wokół was starając się, w miarę możliwości, szerzyć znajomość miłości Ojca i Syna pośród tych, co was otaczają /.../ Regułą Małej Grupy jest Ewangelia /.../ Nie potrzebujecie innej.*

W 1895 roku Jeanne ze swoim ojcem, który zmarł trzy lata później, zamieszkała w Orleanie przy ulicy Illiers, gdzie, jak mówiła, Mała Grupa będzie mogła jednocześnie wzrastać i pozostać nieznaną.

Dla członków Małej Grupy był to okres działalności podejmowanej zgodnie z potrzebami czasu: katechizacja, konferencje, biblioteka, kursy gospodarstwa domowego, świetlica, zakład krawiecki. Dzieła te rozwijały się do 1904 roku, a z upływem czasu przejmowane były przez kursy prywatne albo przez parafie, które gromadziły młodzież i dorosłych. Tylko biblioteka i zakład krawiecki pozostały dość długo. Ten ostatni stanowił dla członkiń Grupy miejsce spotkań, *prawdziwą szkołę życia wewnętrznego*, a jednocześnie dawał pracę zarobkową tym, które tego potrzebowały, żeby się utrzymać.

Kiedy padła propozycja złożenia ślubów, wiele osób się wycofało, ponieważ jak pisała Jeanne: *Życie zakonne w Małej Grupie jest trudniejsze, niż normalne życie zakonne. Dzieło nie jest ani znane, ani cenione, brakuje mu ram zakonnych, a cel nie ma w sobie nic, co by mogło być zrozumiane przez świat. Samo też duchowieństwo nie wie o dziele, albo udaje, że nie wie*. Tylko Elisabeth de la Rochetie i Marthe Malderet odniosły się pozytywnie do złożenia ślubów.

Mimo tego Grupa się wzmacniała i w roku 1902 zostało wprowadzone życie wspólne dla tych, które mogły je podjąć. W 1904 roku biskup Orleanu zatwierdził pierwszą Regułę: życie dość surowe w zakresie ubóstwa, pokuty i posłuszeństwa, zorientowane w duchu głębokiej religijności na poszukiwanie prawdy i na studium, według możliwości każdej członkini.

W 1911 roku pierwsze osoby złożyły śluby wieczyste.

W czasie wojny 1914 – 1918 Grupa uczestniczyła aktywnie w niesieniu pomocy sierotom i wdowom, z których kilka dołączyło się do Grupy. Z wyjątkiem jednej katechetki z Lyonu, wszystkie kandydatki pochodziły z Orleanu i okolic aż do momentu, w którym kilka uciekinierek z Aisne odkryło w Orleanie Instytut. Po skończeniu wojny wróciły do swojego departamentu, tworząc pierwszą grupę zewnętrzną.

W latach 1918 – 1920 ojciec Lemonnyer, Regent Studiów w Saulchoir, opracował Konstytucje Małej Grupy Dominikańskiej Jezusa Ukrzyżowanego, *grupy Tercjarek Świętego Dominika*, której: *pierwszym celem jest większa chwała Boga i uświęcenie członkiń*. Ojciec

Lemonnyer nadał pokucie, do której w Grupie przywiązywano wielką wagę, inny niż dotychczas charakter: charakter ducha pokuty, czyli przyjmowania tego, co niesie życie. Konstytucje te zostały zatwierdzone w 1923 roku przez kardynała Touchet, biskupa Orleanu.

26 października 1928 roku śmierć Jeanne LEPLATRE zakończyła trudny okres początków Instytutu.

Osobowość założycielki, inteligentnej i energicznej, ale przez całe swoje życie niesprawnej fizycznie z powodu choroby, naznaczyła bardzo silnie charakter, jaki miała **Mała Grupa Jezusa Ukrzyżowanego** w momencie jej śmierci, czyli w roku 1928. Członkinie, które ją stanowiły /około 12/, były formowane do życia w zażyłości z Bogiem, ale w duchu religijności dość klasycznej i prowadziły w Centrum życie zbliżone zewnętrznie do zakonnego, mało przystosowane do życia świeckiego. Niemniej jednak ziarno zostało posiane i teraz do Marthe Malderet należało sprawić, żeby zakiełkowało. Doskonale umiała to zrobić.

Co zapamiętać z tego okresu?

Jeanne Leplatre chcąc zrealizować swoje zamierzenia duchowe nie miała innego wzoru jak tylko klasyczne życie zakonne

- jednak, chociaż wprowadziła życie wspólne dla osób, które mogły je podjąć, przewidywała formę życia konsekrowanego dostosowaną do zachodzących zmian
- jej projekt kładł szczególny nacisk na formację do życia wewnętrznego
- podjęła różnorodną działalność społeczną, zwłaszcza związaną z sytuacją kobiet i koniecznością ich kształcenia
- jako „przewodnika” przyjęła duchowość dominikańską.

Okres drugi

Rozkwit Instytutu: 1928 - 1952

W listopadzie 1928 roku Mała Grupa przeszła poważny kryzys spowodowany szkodliwym wpływem jednej z członkiń, ale ojciec Monpeurt, ówczesny dominikański doradca Grupy, umiał skierować tę osobę do wspólnoty zakonnej, lepiej odpowiadającej jej pragnieniom.

Żadna z członkiń nie była przygotowana do podjęcia dziedzictwa założycielki. Ona sama mówiła jednak wcześniej do Marthe Malderet i Jeanne Bouget, że liczy na nie, gdy myśli o przyszłości Grupy. I to właśnie Marthe Malderet, wybranej jednogłośnie na przełożoną Małej Grupy Jezusa Ukrzyżowanego, zostało powierzone to trudne zadanie. Cierpliwie, dzięki swoim umiejętnościom praktycznym, swojemu spokojowi i zdecydowaniu pokonała wszystkie przeszkody. Jeanne Bouget została wybrana w 1929 roku na mistrzynię nowicjuszek, ale jej rola rozciągała się również na inne sprawy: była wsparciem i chętnie słuchaną doradczynią Marthe, która darzyła ją wielką przyjaźnią i nazywała „moja Jeanne”.

W roku 1928 Grupa zamieszkała w **Bon Accueil przy ul. Fg Bourgogne 122 w Orleanie**. Dom, początkowo wynajęty, w 1932 roku został od Lazarystów kupiony, co dawało poczucie stabilności. Bon Accueil, usytuowane w ruchliwej dzielnicy, stało się prawdziwym centrum życia: katechizacja, świetlice, organizowanie kolonii wakacyjnych, opieka i pomoc w domach, grupa teatralna ... Każdy mógł tam przyjść, prosić o pomoc i podtrzymanie na duchu. W kaplicy, która była filią parafii św. Marka, odprawiano codziennie mszę świętą i odbywały się różne ceremonie z wyjątkiem ślubów i pogrzebów.

W czasie wojny 1939 – 1945 Orlean bardzo ucierpiał z powodu bombardowań. Mosty zostały zerwane, w czerwcu 1940 roku miasto płonęło, a w 1944 było pełno ruin.

Dzielnica Saint Loup /gdzie było Bon Accueil/ była świadkiem brania do niewoli jeńców wojennych, wśród nich księdza Bonnarda obsługującego kaplicę, a także aresztowań, w tym księdza Ditaura, który był jego następcą i profesorem w seminarium. Został on deportowany do obozu w Buchenwaldzie, gdzie przebywał ponad dwa lata. Kilka członkiń Instytutu było nękanym lub aresztowanym na parę dni przez Komendanturę lub Gestapo. Najcięższy był przypadek Claude Alain, dziennikarki, która, po odkryciu jej działalności w Ruchu Oporu, została zatrzymana w lutym 1944 roku, wywieziona do Ravensbruck, skąd wróciła w lipcu 1945 roku, po dwóch miesiącach leczenia w Szwecji.

Bon Accueil, powołane oficjalnie jako Centrum Społeczne, zastępowało Pomoc Krajową /Secours National/, i stało się opatrnościowe dla dzielnicy, prowadząc dodatkową działalność: stołówkę i rozdawanie produktów żywnościowych trudno dostępnych dla wszystkich mieszkańców. Kolonie wakacyjne, których nie można było prowadzić w Veules les Roses, organizowano w Mézières w lasach Sologne. Barak, który stał tam przez kilka lat, został potem przeniesiony do Paryża do Montjoie, /centrum Instytutu w Paryżu/, a następnie wrócił do Orleanu, do parku, należącego do Bon Accueil.

Skład Grupy, jej rozwój terytorialny i baza materialna

Bon Accueil, gdzie na stałe mieszkało kilka osób, było centrum formacji, miejscem różnych spotkań, rekolekcji, a niekiedy odpoczynku. Spotykały się tam regularnie członkinie pochodzące z Orleanu i okolic. Te, które mieszkały w innych regionach, przyjeżdżały tak często, jak im pozwalała praca zawodowa.

Okres międzywojenny, w którym rozwijała się Akcja Katolicka i różne ruchy młodzieżowe, sprzyjał wykluwaniu się powołań. Liczne były zgłoszenia z całej Francji.

W 1948 roku grupa z Aisne liczyła 10 osób rozproszonych w całym departamencie. Grupa z Paryża i okolic miała przeszło 20 członkiń.

W latach 1932 – 34 kilka nauczycielek z pensji w Milly w Algierze – na polecenie ojca Le Tilly OP – nawiązało kontakt z Instytutem i prosiło o przyjęcie.

Druga wojna światowa sprowadziła do Orleanu dwie Polki, które określonymi drogami poznały Instytut. Jedną z nich, Ludwikę Radziwińska, wstąpiła do Instytutu i po krótkim pobycie w Centrum w Paryżu powróciła do Polski w 1946 roku. Ze względu na napięcia polityczne, które tam panowały, otrzymała potrzebne uprawnienia, aby przyjmować do Instytutu osoby mające powołanie do życia konsekrowanego w świecie. Mimo wyjątkowo trudnych warunków, bardzo szybko zaczęły się zgłaszać kandydatki. Kardynał Sapięha z Krakowa był od początku wsparciem dla Ludwiki. Prymas Polski, kardynał Hlond zalecał jej daleko posuniętą ostrożność.

W latach od 1951 do 1989 „żelazna kurtyna” dzieliła Europę na dwa bloki. Kontakty z Polską były w tym czasie bardzo ograniczone. Rzadkie wiadomości przekazywane przez jednego z dominikanów, ojca Pelletier, mówiły jednak, że Instytut zakorzenił się na Wschodzie i rozwija się mimo wielkiego ryzyka, na jakie jest narażony.

We Francji wzrost liczby członkiń mieszkających z dala od Orleanu wymagał utworzenia struktur, które by umożliwiły spotkania regionalne. I tak we wrześniu 1944 r. Rada Instytutu podjęła decyzję kupna domu w **Paryżu**. Centrum Montjoie przy ulicy Abbé Groult 62 w XV dzielnicy stało się miejscem zamieszkania kilku osób, a członkinie rozproszone w regionie paryskim spotykały się tam regularnie. W 1945 r. w wolnych pomieszczeniach zorganizowano Ognisko dla dziewcząt. Charlotte Artaud, nauczycielka literatury w Liceum Fenelona, kierowała całością do roku 1980.

W **Rouen** rozpoczęto od r.1945 spotkania comiesięczne. Były one ułatwione przez uzyskane dwa lata później Centrum Dobrej Pomocy, które miało charakter społeczny. Madeleine Malleville, Marie Guérillon były tam w okresie początkowym animatorkami.

W **Fougères**, w r. 1946, zorganizowana już grupa, która gromadziła się wokół Marie Boisbineul, kierującej Centrum Kulturalnym, przyłączyła się do Instytutu.

W **Angers** w r.1949 kilka osób pracujących w dużej szkole z internatem, w której dyrektorką była Marie Audfray, również przyłączyło się do Instytutu. W **Brienon nad Armançon** Instytut został poproszony o wzięcie odpowiedzialności za wielką posiadłość, gdzie istniał już dom starców i szkoła podstawowa. Potem powstała tam szkoła gospodarstwa wiejskiego i szkoła ogrodnicza, organizowano też różne sesje, zjazdy Chrześcijańskiej Młodzieży Wiejskiej /JAC – gałąź Akcji Katolickiej/, etc.

W 1950 r. pięć osób z Trzeciego Zakonu Dominikańskiego z Liège w Belgii dowiedziało się o Instytucie. Pragnąc bardziej radykalnego zaangażowania obarczyły swojego kapelana, o. Dramie, zadaniem poszukania grupy, która by bardziej odpowiadała ich dążeniom. Po przedstawieniu przez o. Draime różnych grup, wybrały Świecki Instytut Dominikański z Orleanu. Bezpośredni kontakt był pomyślny i na zakończenie krótkiego pobytu poprosiły o przyjęcie do Instytutu. W ten sposób powstała druga grupa poza granicami Francji. Renée Lex, wspomagana przez o. Draime, była odpowiedzialna za grupę pozostającą w ścisłej łączności z Odpowiedzialnymi w Orleanie.

W tym samym czasie Mary Thorpe, dawna członkini angielskiej grupy Amaty Roberts, powstałej z inspiracji Świeckiego Instytutu Dominikańskiego z Orleanu, ale niezależnej od niego, przyjechała z **Anglii** do Orleanu na rok formacji. Pozostała tam 10 lat.

....

Życie członkiń

Członkinie Instytutu Dominikańskiego Jezusa Ukrzyżowanego mieszkały w Ośrodkach i prowadziły tam działalność społeczną albo pracowały zawodowo na zewnątrz i spotykały się regularnie na wspólnej modlitwie i studium. Z biegiem lat coraz więcej członkiń po wstąpieniu do Instytutu zachowywało swój dotychczasowy sposób życia, mieszkając ze swoją rodziną lub samotnie i pracując zawodowo zgodnie z własnym wyborem. Ośrodki były miejscem spotkań na wspólną modlitwę, naukę i kontakty braterskie dla wielu z nich.

Mimo tych różnych sposobów życia, przynależność do Instytutu była taka sama. Wszystko prowadziło do realizowania specjalnej formy życia konsekrowanego w świecie określonej przez Konstytucje. Ta **nieodzowna dla żywotności grupy jedność ducha** była podtrzymywana w rozmaity sposób: pobyty tak częste, jak to było możliwe w Orleanie w czasie rekolekcji albo wakacji, a również wizyty Odpowiedzialnych w terenie pozwalające poznać warunki życia każdej osoby. Począwszy od roku 1930 Marthe Malderet i Jeanne Bouget zaczęły odwiedzać członkinie, podejmując każdego roku 2 podróże do departamentu Aisne, a w 1935 roku podróż do Algieru...

W czasie wojny, w 1943 roku zaczął wychodzić Biuletyn. Zapewniał on niezbędny kontakt między coraz bardziej rozproszonymi członkiniami Instytutu.

Zarządzanie Instytutem, jego status w Kościele

W opisywanym okresie widać, jak korzystano z różnych sposobów organizacji Instytutu odpowiadających jego potrzebom. Członkinie były uważane za tercjarki

dominikańskie. Pierwsze Konstytucje opracowane w 1921 roku przez o. Lemonnyera były inspirowane zasadami zarządzania istniejącymi w Zakonie Św. Dominika.

Zwiększająca się liczba członkiń wymagała w 1945 roku mianowania Radnych. Uzyskano na to zgodę Prowincjała Dominikanów i biskupa Orleanu Courcoux. Kapituła Generalna miała się odbyć w 1951 roku, a następnie co 6 lat.

W styczniu 1942 roku Instytut został oficjalnie afiliowany do Zakonu Św. Dominika.

W tym okresie miało miejsce nadzwyczaj ważne wydarzenie, a mianowicie **uznanie Instytutów Świeckich przez Kościół**. 2 lutego 1947 roku papież Pius XII odpowiedział na długo trwające oczekiwania licznych grup prowadzących życie konsekrowane w świecie, które powstały na całym prawie kontynencie europejskim. Na mocy konstytucji apostolskiej „Provida Mater” uzupełnionej w roku 1948 przez motu proprio „Primo feliciter” grupy te, nazwane **Instytutami Świeckimi**, znalazły oficjalne miejsce w Kościele.

1 lutego 1948 roku biskup Orleanu Courcoux poinformował Odpowiedzialne, że nie ma żadnych przeszkód, aby złożyć oficjalną prośbę o uznanie Instytutu. Natychmiast podjęto konieczne kroki.

W dniu Zesłania Ducha Świętego w 1948 roku wszystkie członkinie odnowiły swoje śluby wieczyste lub czasowe na ręce Marthe Malderet w obecności biskupa Courcoux.

W Biuletynie z czerwca 1948 roku Jeanne Bouget tak o tym pisze: *Oto więc dokonała się kanoniczna erekcja Instytutu. Jesteśmy odtąd „kościelne”, odpowiadając oficjalnie na formalne życzenie papieża, Wikariusza Jezusa Chrystusa. Było nas prawie 60. 38 profesek wieczystych odnowiło swoją profesję w obecności biskupa Courcoux. [...] Dzień Zesłania Ducha Świętego w 1948 roku zapisze się w kronikach Instytutu. Wszystko było wielkie i proste, tak jak sprawy Boże. Panowała atmosfera pokoju, ciszy, wewnętrznej radości i jednocześnie bardzo ciepła atmosfera rodzinna i wielka radość braterska. Niektóre osoby nie widziały się od lat. Bardzo zabawny był widok Marie-Dominique z Algieru rozpoznającej wiele siostr, których nigdy nie widziała, ale które dobrze знаła z opowiadań. Rada, która się zebrała przy tej okazji, mianowała submistrzynię nowicjatu. Została nią jednogłośnie wybrana Yvonne Breton, z czego się ogromnie cieszę. Czy wiecie, że postulanki, nowicjuszki i profeski czasowe stanowią imponującą liczbę 55; jest ich dokładnie tyle, ile profesek wieczystych.*

W 1950 roku Instytut Dominikański Jezusa Ukrzyżowanego został erygowany jako instytut świecki na prawie diecezjalnym. Była to erekcja kanoniczna „ad experimentum” na okres 7 lat. W 1957 roku miała miejsce erekcja definitywna na prawie diecezjalnym dokonana przez biskupa Picard de la Vacquerie.

W kwietniu 1951 roku zmarł biskup Courcoux. Jego śmierć była dla Instytutu stratą *ojca, przyjaciela, protektora*. W listopadzie tego samego roku Marthe Malderet ciężko zachorowała. W Biuletynie znajdujemy prośbę o modlitwę z okazji 24. roku jej urzędu jako Odpowiedzialnej: *Niech to będzie dla nas wszystkich okazją do wielbienia Boga za rozwój Instytutu, który jej zawdzięczamy, za ducha głębokiej religijności, który wszczepiła w serca wszystkich idąc w ślad za Założycielką, za szerokość i otwartość ducha, za wyrozumiałość i promieniującą radość, które zawsze umiała okazywać.*

We Francji w tym okresie nastąpiło znaczne przyspieszenie w dziedzinie liturgii. Biuletyn z lutego 1952 roku informuje członkinie, że ich modlitwa codzienna może być wzbogacona przez głębsze uczestnictwo w oficjalnej modlitwie Kościoła: *Ukazał się brewiarz dla wiernych po francusku. Bardzo piękna próba, wprawdzie nie doskonała, ale wzbudzająca pragnienie, aby powstało coś, co by bardziej odpowiadało potrzebom. Czekając na to, każdy Ośrodek i każda członkini Instytutu może zastąpić część Małego Oficjum do Matki Bożej odpowiednią częścią Brewiarza Kapłańskiego. Każda może odmawiać Oficjum po francusku, aby lepiej uchwycić jego sens i rzeczywiście czerpać z niego światło i życie.* W 1954 roku benedyktyni En-Calcat opracowali po francusku „Livre d’Heures” /„Księga Godzin”/, którą

posługiwano się w Instytucie aż do momentu ukazania się obecnie używanej „Prière du Temps Présent” /„Modlitwa na dany Czas”/.

17 lipca 1952 roku zmarła Marthe Malderet. Ta, która w 1928 roku uwierzyła w przyszłość, uważana za **drugą założycielkę Instytutu**, odebrała wyrazy powszechnej czci. Jeanne Bouget, która z nią stale współpracowała, podkreśla, że *miała ona tyle promiennej dobroci, była tak ujmująca, że każdego to uderzało i każdy rozumiał, jaki kapitał duchowy stanowiła ona dla Instytutu.*

O. Le Tilly, wielki przyjaciel Instytutu, tak podsumowuje jej życie: *Marthe Malderet chciała być zawsze tylko służebnicą Pana. Pozostawiła Instytutowi wielki przykład. Miała nadzwyczajną intuicję, która pochodziła z jej miłości do Boga, z jej zrozumienia Opatrzności znajdującej zawsze środki odpowiednie do czasu i kultury; intuicję, która pochodziła z jej dobroci dla dusz, z jej miłosierdzia okazywanego we wszelkich sytuacjach. Była ona przez to pionierem zawsze żywego apostołstwa Kościoła. Umiejąc prosić o radę, respektując kompetencje innych, przyjmując, że może się mylić, potrafiła, kierując się nadprzyrodzoną roztropnością, podejmować odważne decyzje, których słuszność potwierdził czas. Potrzeba wielkiej pokory i doskonałego zapomnienia o sobie, żeby być takim instrumentem Boga.*

Co zapamiętać z tego bogatego okresu ?

- Uznanie w latach 1950-57 Instytutu Dominikańskiego Jezusa Ukrzyżowanego jako instytutu świeckiego na prawie diecezjalnym
- Oficjalna afiliacja do Zakonu Św. Dominika 14 stycznia 1942
- Rozwój terytorialny Instytutu we Francji i powstanie Ośrodków w kilku regionach
- Początek rozszerzania się Instytutu poza granicami Francji w kilku miejscach Europy: Anglia, Belgia, Polska
- Przyjęcie przez Instytut Brewiarza po francusku zamiast Małego Oficjum do Matki Bożej
- Wielkie bogactwo, jakie stanowiła różnorodność członkiń Instytutu, kierowanego przez tak niezwykłą osobowość, jaką była Marthe Malderet. Jej dewiza: „Conscience et confiance” /odpowiedzialność i zaufanie/ stała się hasłem życia członkiń Instytutu.

Okres trzeci

Kapituły, Konstytucje, nowe inicjatywy: 1952 – 1988

Instytutem w tym okresie kierowały dwie Odpowiedzialne Generalne: Jeanne Bouget – w latach 1952 – 1970 i Yvonne Breton – w latach 1970-1988. Każda z nich była dwukrotnie wybierana na nowo, co było zgodne z Konstytucjami. Dwie zupełnie różne osobowości umiały w ścisłej ze sobą współpracy pokierować koniecznymi w Instytucie zmianami, w tych czasach wielu ważnych wydarzeń w życiu społeczeństwa i Kościoła.

Uznanie przez Kościół Instytutu jako instytutu świeckiego było punktem wyjścia wielkich przeobrażeń. Trzeba było przede wszystkim wprowadzić w życie Konstytucje przedstawione w Rzymie w roku 1947 i zatwierdzone przez Świętą Kongregację ds. Zakonów /która stała się później Kongregacją ds. Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego/.

W Konstytucjach opracowanych przez o. Lemonyera w 1921 roku była mowa o Kapitułach Wyborczych, która by zapewniała regularną wymianę osób pełniących funkcję Odpowiedzialnych i Radnych. Taka Kapituła w ciągu najbliższych 30 lat nigdy się nie odbyła.

Datę pierwszej Kapituły ustalono na rok 1951, ale z powodu śmierci Marthe Malderet, rozpoczęła się dopiero 1 listopada 1952 roku.

Jeanne Bouget została wtedy wybrana na Odpowiedzialną Generalną przez delegatki z sześciu regionów, do których należały członkinie Instytutu /Orlean i okolice, Angers, Fougères, Laon i departament Aisne, północny z Aveyron, Afryka Północna, Paryż i okolice, Rouen i Normandia/.

Jeanne urodzona 28 maja 1891 roku w Orleanie, gdzie jej ojciec był profesorem matematyki, została przyjęta do Małej Grupy Jezusa Ukrzyżowanego w roku 1913 przez Jeanne Leplatre i o. Boulanger, który wkrótce potem zmarł. Chociaż mieszkała jeszcze z rodzicami, którzy z trudem akceptowali jej powołanie, to jednak należąc do Małej Grupy miała doświadczenie życia surowego, ale opartego na modlitwie, której centrum stanowił Chrystus i Kościół. Stopniowo stawała się duszą Grupy, inspiratorką jej przemian. Zmarła 29 października 1995 roku mając 104 lata. Jej bardzo silna osobowość została opisana w licznych świadectwach zebranych po jej śmierci.

Mocna wiara. Bóg był dla niej zawsze Panem, na którym można budować, jak na skale. Jej siła moralna nie miała sobie równej, tak jak i jej żelazne zdrowie. Głosiła zawsze radość, zapowiedź wiecznej radości. Wszyscy podkreślali jej umiejętność przyjmowania drugiego człowieka, jej otwartość umysłu, ogromną prostotę i całkowite oddanie się Instytutowi. Miała niezawodną intuicję, która pozwalała jej rozeznac kierunek, jaki należy nadać Instytutowi.

Przed wyborem na Odpowiedzialną Generalną pełniła funkcję Mistrzyni Nowicjatu. Formowała nowe członkinie do życia duchowego opartego na doktrynie św. Tomasza. W przypadku osób, które spędzały jakiś czas w Bon Accueil, studium było uzupełniane w sposób praktyczny przez udział w różnorodnej działalności prowadzonej przez Centrum Społeczne. Był to idealny teren dający możliwość zetknięcia się z podejmowanymi tam inicjatywami w zakresie życia parafialnego, katechizacji, świetlic, opieki i pomocy w domach, organizowania zajęć w czasie wolnym, teatru etc.

Jeanne świadoma, że w powołaniu do życia w świecie jest rzeczą nieodzowną posiadanie określonych kompetencji zawodowych, namawiała wszystkie, dla których to było możliwe, do uzyskania dyplomów zawodowych w dziedzinach przez nie wybranych. Była otwarta na inicjatywy i niejednokrotnie potrafiła je wzbudzać.

Wreszcie trzeba odnotować, że od samego początku formacji do życia duchowego w świecie członkinie były zachęcane do brania wzoru ze św. Katarzyny Sieneńskiej, która w swoim aktywnym życiu, pełnym obowiązków, znajdowała czas, żeby się wycofać do swojej „wewnętrznej celi”.

Wszystkie sprawy związane z funkcjonowaniem Instytutu były podejmowane przez Kapitułę /Zgromadzenia/, w czasie których podkreślano konieczność studiów dla wszystkich, jedność członkiń w różnorodności sytuacji, w jakich żyją, jedność w modlitwie, zwłaszcza przez Oficjum do Matki Bożej, a potem – od roku 1952 – przez Brewiarz.

W latach 60-tych Kościół przeżywał wielkie chwile swojej historii. Sobór Watykański II, ogłoszony przez Jana XXIII w 1959 roku, rozpoczął się 11 października 1962 roku, a zakończył pod przewodnictwem Pawła VI 8 grudnia 1965 roku. Dla Kościoła był to okres całkowitej odnowy. Idee, które od wielu lat nurtowały Kościół, miały silny wpływ na Instytut i znalazły odbicie w pracach Kapituł. W decyzjach podjętych przez Kapitułę w roku 1958 odczuwa się bardzo wyraźne nachylenie w kierunku większego uwzględniania wymogów właściwych życiu świeckiemu. Konstytucje zostały uproszczone, podobnie jak „Zbiór Praw Zwyczajowych”, który aż do tych czasów regulował praktyczne szczegóły życia w Ośrodkach, życia bardzo naznaczonego tradycjami odziedziczonymi po zakonach.

Kapituła, która się odbyła w roku 1964, miała decydujące znaczenie dla orientacji przyjętej przez Instytut. ***Kapituła Generalna pragnie podkreślić ukierunkowanie świeckie, które narzuca się Instytutowi jako zasada, zgodnie z dyrektywami Kościoła dotyczącymi instytutów świeckich. Nie tracąc z oczu znaczenia głębokich wartości, bez których nikt nie jest naprawdę apostołem, powinniśmy troszczyć się nieustannie o naszą obecność w świecie, która innym ukazywałaby życie zgodne z Ewangelią. Warunkiem takiego oddziaływania jest duchowość oparta na solidnych fundamentach, dyskrecja dotycząca naszej konsekracji, porzucenie nazewnictwa i tytułów zakonnych, otwartość w stosunku do ludzi, kompetencja zawodowa i postawa pełna poświęcenia w środowisku pracy. W Ośrodkach życie wspólne będzie miało styl właściwy życiu rodzinnemu, różny od stylu klasztornego, i tak zorganizowany, żeby nie ograniczać naszej obecności w świecie, a wręcz przeciwnie – sprzyjać jej ...***

Pewnej zmianie uległa nazwa Instytutu, która odtąd brzmiała: „**Świecki Instytut Dominikański z Orleanu**” pod wezwaniem Jezusa Ukrzyżowanego. Święto patronalne Podwyższenia Krzyża obchodzone 14 września, przyjęło nazwę „**Święto Chwalebego Krzyża**”

Biuletyn ze stycznia 1965 roku tak podsumowuje zmiany: *Uchwały Kapituły Generalnej mają na celu odnowę, przystosowanie Instytutu w duchu Soboru.*

Instytut od samego początku cechowała pobożność związana z ideą wynagradzania Bogu. Konstytucje przedstawione w Rzymie w czasie starań o uznanie Instytutu zawierały w rozdziale XIX następujący tekst: *Instytut wynagradza Jezusowi Ukrzyżowanemu nie przez dzieła czy specjalne ćwiczenia, ale przez całość religijnego życia.* Pobożność oparta na idei wynagradzania była szeroko rozpowszechniona pod koniec XIX wieku we francuskich środowiskach religijnych. Kapituła z 1964 roku skierowała uwagę na nowy aspekt pobożności podkreślając większy udział w zwycięstwie Zmartwychwstałego: ***Członkinie Instytutu starają się czcić Jezusa Chrystusa przez zjednoczenie swojego życia z Jego ofiarą odkupieńczą i Jego zwycięstwem paschalnym.***

W roku 1970, po trzech kolejnych kadencjach Jeanne Bouget, na Odpowiedzialną Generalną wybrana została **Yvonne Breton**. Pierwszą asystentką została Béatrice Prax, a drugą – Jeanne Bouget.

Po wstąpieniu w 1935 roku do Instytutu, Yvonne rozpoczęła pracę zawodową w dziedzinie bankowości. Jej biuro było doskonałym terenem obserwacji i działania mającego na celu to, do czego inspirował ją aktywny udział w sekcji Akcji Katolickiej „Młodzież Miejska”. Rozwinęła tam w sobie umiejętność słuchania, dyspozycyjność, wspaniałomyślność – cechy, których dowody dawała w ciągu całego swojego życia, a szczególnie od 1941 w kontaktach z młodymi. W 1945 roku została mianowana Radną *ze względu na swoje kompetencje w dziedzinie dzieł zewnętrznych*. Ta funkcja była jej powierzana przez różne Kapituły poprzedzające Kapitułę z 1970 roku, kiedy została wybrana na Odpowiedzialną Generalną.

W tym czasie pracowała jeszcze zawodowo w Towarzystwie Wzajemnych Społecznych Ubezpieczeń Rolniczych w departamencie Loiret, gdzie zajmowała stanowisko kierownika szkolenia w zakresie gospodarstwa wiejskiego. Uzyskała możliwość takiego rozkładu swojego czasu pracy, który jej umożliwiał pełnienie podwójnej funkcji /pracownika i Odpowiedzialnej Generalnej/ aż do emerytury w 1973 roku.

Niezmordowana podróżniczka /mówiła o sobie, że może spać gdziekolwiek bądź/ towarzyszyła często Jeanne Bouget w podróżach po Francji, a później Marie-Antoinette w podróżach do Belgii, Anglii i – po zniesieniu żelaznej kurtyny – do Polski. Lubiła też atmosferę odprężenia i organizowała krótkie pobyty wakacyjne, zwłaszcza w Veules les Roses, zanim dom, ze względu na trudności administracyjne, nie został sprzedany.

Osobowość Yvonne jest wzorem otwartości, życzliwego podejścia do ludzi, dynamizmu, radości, rozumienia trudności każdej członkini – cech związanych z głęboką wiarą, prawdziwą pokorą i ogromną szlachetnością.

W 1976 roku Yvonne wybrano ponownie. Pierwszą Asystentką została wtedy Marie-Antoinette Perret, a drugą – Marie Guérillon. W 1982 roku po raz trzeci wybrano Yvonne. Pierwszą Asystentką pozostała Marie-Antoinette Perret, a funkcję drugiej objęła Hélène Penloup.

Na kapitułach, podczas podejmowania kwestii dotyczących życia Instytutu, podkreślano na nowo – w związku z rozwojem terytorialnym – podstawowe zasady życia w świecie i organizacji wewnętrznej Instytutu. *Należy bardziej zastanowić się nad sprawą kolegalności, regionalizacji, uczestnictwa. Kolegalność na najwyższym szczeblu przejawia się we współpracy między Odpowiedzialną Generalną, dwoma Asystentkami i Radą, w której reprezentowane są różne regiony.* W 1976 roku rozwój Instytutu w Europie i na innych kontynentach sprawił, że Kapituła zredagowała tekst, który miał być umieszczony we Wstępie do Konstytucji: *W krajach o innej kulturze do Odpowiedzialnej lokalnej należy dokonanie adaptacji Konstytucji, bez zmiany ich ducha. Tekst Konstytucji – za zgodą Odpowiedzialnej Generalnej i jej Rady – będzie mógł być przetłumaczony tak wiernie, jak to jest możliwe. W czasie tej samej Kapituły zdecydowano, że Konstytucje, aby ułatwić ich studiowanie, będą mogły być dawane każdej członkini od momentu pierwszej profesji.*

...

Nowy kształt Konstytucji

Duszpasterski i ekumeniczny duch Soboru głęboko zreformował Kościół. Instytuty życia konsekrowanego, tzn. instytuty zakonne i instytuty świeckie, zostały wezwane do takiego przerobienia swoich Konstytucji, aby włączyć w nie perspektywy ukazane przez Sobór. Przełożeni mieli dołożyć starań do realizacji tych przekształceń.

Powstały wtedy nowe teksty Konstytucji: najpierw w 1968 roku, a potem w 1974. W 1975 roku nowe Konstytucje zostały zatwierdzone przez monsiniora Riobé.

Rozwój przestrzenny

Około roku 1976, dzięki wywodzącemu się z Belgii dziełu charytatywnemu „Otwarte Ręce”, zaczęła powstawać na Haiti grupa Instytutu. Jeanne i Yvonne z uwagą i rozważą śledziły te początki, co było ułatwione przez przybycie do Belgii inicjatorek tego dzieła: Dominique Fraigneux i Claire Mahé oraz młodych Haitanek związanych z dziełem. Kilka członkiń Instytutu z Belgii i Francji udało się na Haiti, co pozwoliło na bezpośrednie poznanie osób zainteresowanych powołaniem do życia konsekrowanego w świecie i na zorientowanie się w warunkach życia tego kraju rozwijającego się, ale niszczonego przez bardzo trudną sytuację polityczną. Yvonne żałowała, że nigdy nie poznała ziemi haitańskiej.

Przemiany dotyczące liczebności

Statystyki są niepełne, ale niektóre pozwalają śledzić przemiany dotyczące liczebności Instytutu. Jeśli chodzi o Francję, są też informacje dotyczące pracy zawodowej członkiń. Były to następujące dziedziny: szkolnictwo prywatne i publiczne; sektor medyczno-społeczny – pielęgniarki, asystentki społeczne, lekarz, farmaceuta; praca biurowa; handel; rolnictwo i in.

W roku 1948 w Instytucie było 110 członków.
W roku 1954 liczba członków we Francji i Belgii wzrosła do 186.
W roku 1965 Instytut w tych krajach liczył około 230 członków,
ale
w roku 1980 ogólna liczba wynosiła 179.

...

W Polsce grupa rozwijała się systematycznie: od 4 członków w 1948 do 16 w 1954, a następnie do 25 w 1980 roku.

Kryzys powołań, który dotknął Francję po Soborze i wydarzeniach majowych 1968 roku, odbił się silnie na Instytucie. We Francji bardzo wyraźnie zmniejszyła się liczba osób rozpoczynających formację. I tak w latach 1970 – 1990 osób takich każdego roku albo w ogóle nie było, albo – najwyżej – 3 do 4. Ten spadek powołań we Francji można zilustrować jeszcze kilkoma liczbami:

w roku 1946 wstąpiło do Instytutu 18 osób
w roku 1966 wstąpiły do Instytutu 2 osoby
w roku 1976 wstąpiło do Instytutu 0 osób.

Podobne przemiany miały miejsce w Anglii i w Belgii. W przeciwieństwie do tego zaczęły się wyłaniać inne kraje, zwłaszcza pozaeuropejskie.

Udział w życiu międzyinstytutowym

W tym okresie nastąpił duży postęp. Po promulgowaniu konstytucji apostołskiej w 1947 roku instytuty odczuwały potrzebę wspólnych poszukiwań w interesujących je sprawach.

We Francji odbywały się regularne spotkania Odpowiedzialnych Generalnych, aby pogłębić rozumienie konsekracji świeckiej. W roku 1971 została przyjęta nazwa „Krajowa Konferencja Instytutów Świeckich”. Jej cel tak był sformułowany: *Ułatwić wymianę zdań, poszukiwania, współpracę między instytutami, nie narzucając im nigdy dyrektyw. Ma ona zapewnić więź z Konferencją Międzynarodową nie angażując i nie reprezentując żadnego instytutu.*

Ta sama potrzeba wymiany i poszukiwań była odczuwana również w innych krajach. Po kilku próbach spotkań w mniejszych gronach, zorganizowano w Rzymie pierwsze ogólne zebranie, którego temat brzmiał: „Konsekracja, świeckość, apostołstwo”. Zgromadziło ono ponad 400 uczestników z 92 instytutów. **Światowa Konferencja Instytutów Świeckich** powstała oficjalnie w roku 1972 i co cztery lata nowy temat stawał się przedmiotem refleksji wszystkich instytutów, których liczba stale rosła.

Instytut Dominikański z Orleanu uczestniczył w tym pierwszym zorganizowanym w Rzymie zebraniu i wniósł swój wkład w przygotowanie następnego kongresu. Aby spełnić to zadanie powołano, w czasie Zgromadzenia w 1976 roku, Komisje Studyjne. *Trzeba, żeby członkowie Instytutu mogli wspólnie podjąć refleksję dotyczącą ich życia jako świeckich konsekrowanych i życia Instytutu.*

Instytut został oficjalnie afiliowany do Zakonu św. Dominika, ale nie był jedynym, który przyjął tę duchowość. W roku 1957 powstało **Stowarzyszenie Świeckich Instytutów Dominikańskich**. Jego celem było zgłębianie bogactwa, jakie dawała przynależność do tego, co potem będzie nazwane „Rodziną Dominikańską”. Dni studyjne, wspólne rekolekcje, biuletyn – wszystko to przyczyniało się do jedności między członkami tych instytutów w tym, co odnosiło się do ich życia świeckich konsekrowanych. Obydwie Odpowiedzialne

Generalne, Jeanne Bouget a potem Yvonne Breton, były bardzo aktywnymi członkiniami różnych zespołów międzyinstytutowych i dbały o to, żeby cały Instytut wnosił wkład w działania studyjne i inne organizowane przez te zespoły.

Status instytutów świeckich

Miejsce instytutów świeckich w Kościele zostało oficjalnie potwierdzone w opublikowanym w roku 1983 **Kodeksie Prawa Kanonicznego**, który je umieszcza w Części III, Sekcji I, traktującej o **instytutach życia konsekrowanego**. Normy ogólne są podane w Tytule I /Kan. 573 - 606 /. Instytuty zakonne są przedmiotem Tytułu II /Kan. 607 - 709/. Tytuł III /Kan. 710 - 730/ odnosi się do **instytutów świeckich**. Dokument francuskiej Krajowej Konferencji Instytutów Świeckich wydany w roku 1985 stwierdza: *Wcześniejsze teksty ustawodawcze są odtąd anulowane i przestały obowiązywać 27 listopada 1983 r., jednak należy się do nich odnosić jako do źródła nowego ustawodawstwa w tym wszystkim, co nie jest jemu przeciwne.*

Co zapamiętać z tego szczególnie bogatego okresu?

- Od roku 1952 Kapituły Wyborcze odbywają się co 6 lat. Zgromadzenie Współdecydujące ma miejsce bezpośrednio po wyborach, a od roku 1979 – co 3 lata.
- W roku 1958, a potem w 1964 – potwierdzenie świeckiego charakteru Instytutu – odstąpienie od wszelkich znaków i nazw odwołujących się do życia zakonnego.
- Instytut przyjmuje nazwę: Świecki Instytut Dominikański z Orleanu. Święto patronalne: Podwyższenie Krzyża /14 września/.
- W roku 1979 Belgia staje się „Prowincją”, a Anglia – „Prowincją w stadium organizacji”. Prowincja polska – żyjąca w podziemiu – wzrasta /17 osób w roku 1952/.
- Wzmacnia się strona organizacyjna Instytutu: regularne Rady, organizacja grup mających swoje Odpowiedzialne Regionalne i Odpowiedzialne Ośrodki.
- Powołanie Komisji Studyjnych dotyczących różnych aspektów życia świeckiego.
- Konstytucje w nowym kształcie zatwierdzone w r. 1975 przez monsiniora Riobé.
- Rozwój przestrzenny Instytutu:
 - Poza Europą: początki grupy na Haiti
 - W Europie: duży wzrost aż do roku 1970, potem spadek liczby członkiń.
- Udział w życiu międzyinstytutowym dotyczący następujących organizacji:
 - Krajowa Konferencja Francuskich Instytutów Świeckich utworzona w roku 1971
 - Światowa Konferencja Instytutów Świeckich utworzona w roku 1972
 - Stowarzyszenie Świeckich Instytutów Dominikańskich.
- W roku 1983 instytuty świeckie znalazły się w Kan. 710 - 730 nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego w Części III traktującej o życiu konsekrowanym.

Okres czwarty 1988 – 2003

Zgromadzenie w roku 1988 rozpoczęło nowy etap. Od tego momentu Francja stała się osobną Prowincją mającą Odpowiedzialną Prowincjalną i Radę. Decyzja ta została podjęta ze względu na zbyt wielkie obciążenie Odpowiedzialnej Generalnej i Asystentek, które powinny zapewnić realizację decyzji podjętych w czasie Zgromadzenia, być obecne w licznych miejscach, w których ich udział był potrzebny, a jednocześnie kontynuować swoje zaangażowanie jako świeckich w świecie.

Wydawało się przede wszystkim konieczne, aby Instytut jako całość miał instancję odpowiedzialną za wszystkie Prowincje i nowe regiony.

Zgromadzenie określiło role różnych Odpowiedzialnych i Radnych, jak również konieczność aktywnego udziału członkiń różnych Prowincji.

...

Od wyborów w roku 1988 Orlean przestał być miejscem pobytu Odpowiedzialnych. Był to pierwszy etap ewolucji prowadzącej do wyraźnych zmian w roku 2003.

W roku 1989 upadek Muru Berlińskiego dzielącego Europę na dwa bloki pozwolił na nawiązanie normalnych kontaktów z Polską. Odpowiedzialna Prowincjalna i Radne mogły brać udział w Zgromadzeniach i Radach Generalnych. Nastąpiły liczne kontakty i ścisła współpraca między Wschodem i Zachodem. Spotkania Odpowiedzialnych odbywały się w Orleanie, ale w roku 1995, na przełomie sierpnia i września, miało miejsce spotkanie kilku członkiń Rady w Polsce. Następne spotkanie Rady Generalnej odbyło się w Liège w lipcu 1998 roku, a potem w lipcu 2002 roku znowu w Polsce.

W 1994 roku Polka została wybrana na I Asystentkę Odpowiedzialnej Generalnej, którą ponownie została Marie-Antoinette Perret.

...

Konstytucje

Konstytucje były często przepracowywane, żeby dotrzymać kroku ewolucji społeczeństwa i Instytutu.

W r. 1988 Konstytucje zatwierdzone przez biskupa Picandeta uwzględniły kan. 723 Kodeksu Prawa Kanonicznego i wprowadziły pięć lat, zamiast trzech, jako okres wymagany między pierwszymi ślubami a wieczystymi.

W r. 1999 miało miejsce Zgromadzenie Generalne, które przygotowało nowe Konstytucje. Zostały one zatwierdzone w styczniu 2000 r. przez biskupa Daucourta. Kilka poprawek zostało wniesionych w czasie Zgromadzenia w r. 2003.

Życie duchowe i pogłębianie wiary

Od 1982 r. każde Zgromadzenie miało określony temat. Temat ten był przedmiotem refleksji wszystkich członkiń w roku poprzedzającym Zgromadzenie. Oto przykłady takich tematów:

1982 r. – Świadkowie Absolutu we współczesnym świecie,

1997 r. – Charyzmat dominikański i świeckie życie konsekrowane

2003 r. – Idąc za Chrystusem - źródłem prawdy

Również adhortacja Jana Pawła II „Vita Consecrata” z 25 marca 1996 roku i instrukcja „Rozpocząć na nowo od Chrystusa” opublikowana przez Kongregację Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego 19 maja 2002 roku stanowiły solidną bazę studium i pogłębienia podstaw powołania.

Wielką wagę przywiązywano do formacji członkiń. Opracowano program formacji i odbywały się regularne spotkania. We Francji kilka osób zajmujących się formacją członkiń mogło też uczestniczyć w sesjach formacyjnych organizowanych przez Krajową Konferencję Instytutów Świeckich.

Opracowany w Polsce program formacji był powiązany z programem dla innych instytutów.

Ogólny stan Instytutu

Okres ten charakteryzują dwie tendencje: zmniejszanie się liczby członkiń we Francji i w Europie Zachodniej oraz rozwój terytorialny w Europie Wschodniej i na świecie.

W roku 1988, kiedy ogólna liczba członkiń wynosiła 149, Instytut poza Europą istniał tylko na Haiti. Początki były obiecujące, ale sytuacja społeczno – polityczna i ekonomiczna kraju sprawiała, że życie członkiń było bardzo trudne. Poza wyspą Reunion leżącą blisko Afryki, ale należącą do zamorskich terytoriów Francji, w samej Afryce Instytut zaczął stawiać pierwsze kroki na terenie Wybrzeża Kości Słoniowej. Potem, w roku 1998, dotarł do następnego kraju kontynentu afrykańskiego. Za pośrednictwem dominikanki belgijskiej, należącej do Zgromadzenia, które wycofało się z Republiki Demokratycznej Konga, Gertruda Tundu-Kialu pochodząca z Konga nawiązała kontakt z Odpowiedzialnymi Instytutu i po krótkim pobycie w Belgii i we Francji poprosiła o przyjęcie do Instytutu. Wkrótce mała grupa powstała w Republice Demokratycznej Konga w regionie Mbujimayi.

W Europie Zachodniej liczba członkiń spadała, natomiast w Europie Wschodniej grupa polska rosła i zaczęła obejmować kraje sąsiednie. I tak, w roku 2003, liczba członkiń była taka sama jak w roku 1988, ale ich rozkład był całkowicie inny.

Organizacja Instytutu

Konsekwencje decyzji podjętych podczas Zgromadzeń w roku 1958, a zwłaszcza w roku 1964, stawały się coraz bardziej widoczne. Coraz trudniej było zachować życie w Ośrodkach, ponieważ każda członkini pozostawała w swoim środowisku rodzinnym, zawodowym i sąsiedzkiem. Ośrodki, które były czasami terenem różnorodnej działalności i miejscem życia kilku członkiń, stawały się miejscem spotkań, zebrań lub krótkich pobytów, ale okazały się dużym ciężarem ze względów finansowych i ze względu na trudności utrzymania ich w dobrym stanie. I tak w kolejnych latach likwidowano Ośrodki: Ośrodek w Rouen w latach 80-tych, dom Abbe Wood w Anglii w roku 1990, Ognisko Jeanne d’Arc w Liège w roku 2002. W Orleanie w roku 2001 część posiadłości została wynajęta stowarzyszeniu zajmującemu się osobami upośledzonymi i w tym samym roku dom „Montjoie” w Paryżu został sprzedany i kupiono mieszkanie lepiej dostosowane do potrzeb Instytutu.

Członkinie brały jednak udział w regularnych spotkaniach organizowanych w regionach tak często, jak to było możliwe. We Francji w spotkaniach tych uczestniczyły czasem członkinie innych instytutów dominikańskich.

List okólny /tzw. „różowy list”/ ukazujący się co miesiąc, zapewniał więź między wszystkimi, podobnie jak i odwiedziny Odpowiedzialnych Prowincjalnych.

Odpowiedzialna Generalna, Marie-Antoinette Perret, odbywała liczne podróże w towarzystwie którejś z członkiń. Pozwalało jej to na pewne poznanie kultury i środowiska

osób należących do Instytutu. Te podróże były częste, jeśli chodzi o Belgię i Anglię, a potem – Polskę. Były też podróże na inne kontynenty, do nowych krajów: Haiti, wyspa Reunion, Wybrzeże Kości Słoniowej, Republika Demokratyczna Kongo. Te bezpośrednie kontakty wzmacniały jedność Instytutu, mimo rozproszenia członkiń i różnorodności ich zaangażowań.

W tym czwartym okresie miało miejsce ważne wydarzenie: w roku 1991 zorganizowano obchody 100-lecia Jeanne Bouget i Instytutu. Uroczyste obchody stulecia tej, która tyle dała z siebie Instytutowi, były okazją do odnowienia nadziei dotyczącej przyszłości, mimo trudności napotykanych u schyłku tego wieku.

Zgromadzenie, które odbyło się w roku 2000, w czasie przejścia do trzeciego tysiąclecia, było prawdziwym wydarzeniem, ponieważ po raz pierwszy zaznaczył się wyraźnie międzynarodowy aspekt Instytutu. Chociaż, ze względu na małą liczbę członkiń, kraje położone w Ameryce Centralnej i w Afryce nie mogły mieć oficjalnych przedstawicielek należących do Zgromadzenia, to jednak Odpowiedzialna Generalna i jej Rada chciały, aby kraje te były reprezentowane przez delegatki, które dałyby bezpośrednie świadectwo o ich życiu i stały się potem ambasadorami rzeczywistości braterskiej Instytutu. Stworzenie tej sytuacji stało się bardzo owocne dla wszystkich uczestniczek, które zobaczyły twarze konkretnych osób, z którymi można było nawiązać trwałe kontakty.

Kontakty zewnętrzne

W Anglii, Belgii, Francji i w Polsce Odpowiedzialne Prowincjalne i delegatki uczestniczyły w pracach Krajowych Konferencji Instytutów Świeckich.

Poszczególne Prowincje wysyłały delegatki na Kongresy Światowe, które co 4 lata gromadziły prawie 200 instytutów. Oto tematy Kongresów: *Odpowiedzialność instytutów wobec zmieniającego się świata; Jak być laboratorium eksperymentalnym u progu trzeciego tysiąclecia; Formacja członków instytutów świeckich – podejmować inicjatywę Boga i przyodziani w uczucia Jezusa Chrystusa świadomie dać odpowiedź na wyzwanie kultury trzeciego tysiąclecia*. Tematy te były przed każdym Kongresem przedmiotem refleksji wszystkich członkiń Instytutu. Kongresy odbywały się w Rzymie, z wyjątkiem Kongresu w roku 1996, który był zorganizowany w Brazylii w pobliżu Sao Paulo.

We Francji Instytut aktywnie uczestniczył w spotkaniach i sesjach Świeckich Instytutów Dominikańskich podejmujących takie tematy, jak: *Obecność w środkach masowego przekazu i w mediach; Zmierzch religii, rozkwit duchowości; Czytać Biblię dzisiaj; Wierzmy w jednego Boga – chrześcijańskie spojrzenie na judaizm i islam*. Poza tym jedna z członkiń uczestniczyła w dominikańskiej grupie „Justitia et Pax”, która zorganizowała dwa kolokwia: w 1991 roku na temat „Sprawiedliwość, mistyka i pokój”, a w roku 1997 na temat: „Konflikty, władza, demokracja”. W 2000 roku Stowarzyszenie Świeckich Instytutów Dominikańskich delegowało jedną z członkiń Świeckiego Instytutu Dominikańskiego z Orleanu jako swojego przedstawiciela na pierwszy Kongres Rodziny Dominikańskiej, który się odbył w Manili.

W roku 2001 kilka członkiń z Belgii, Francji i Polski uczestniczyło w Asyżu w Kongresie zorganizowanym wspólnie przez Rodzinę Franciszkańską i Dominikańską na temat: „My i inni: dialog, prawda, tożsamość”.

Co roku ktoś z Instytutu brał udział w Pielgrzymce Różańcowej do Lourdes. Członkinie z Prowincji Angielskiej i Polskiej reprezentowały Instytut w Dublinie i w Bari w czasie sesji organizowanych przez Espaces, instytucję dominikańską, która ma na celu duchowy rozwój Europy.

Czyniono starania, aby Instytut – poprzez artykuły i foldery – był bardziej znany. W Polsce Pierwsza Asystentka zredagowała artykuł na temat instytutów świeckich, który był następnie przetłumaczony na różne języki. W roku 2000 ukazała się w wydawnictwie Cerf

książka Marie-Antoinette Perret po tytule: „Powołanie paradoksalne – żeńskie instytuty świeckie we Francji w XIX i XX wieku”.

...

Co zapamiętać z czwartego okresu?

Był to okres wielkich zmian w wielu dziedzinach

- W 1988 roku nastąpiła nowa organizacja. Odpowiedzialna Generalna i dwie Asystentki gwarantowały jedność Instytutu. Wspomagane przez Radę Generalną złożoną z Radnych wyznaczonych przez Rady Prowincjalne realizowały decyzje podjęte przez Zgromadzenie Współdecydujące.
- Francja stała się samodzielną Prowincją mającą swoją Odpowiedzialną i Radę Prowincjalną.
- Polska aktywnie włączyła się w życie całości Instytutu, co było niemożliwe do roku 1989 ze względów geopolitycznych.
- Rozszerzenie terytorialne Instytutu w Europie Wschodniej /Litwa, Ukraina, Węgry/, w Afryce /Wybrzeże Kości Słoniowej, Republika Demokratyczna Kongo/ i w Ameryce Centralnej /Haiti/. Spadek liczby członków w Europie Zachodniej przy niezmiętej liczebności całości Instytutu.
- Jedność Instytutu utrzymywana w różny sposób: spotkania, rekolekcje, wymiana różnego typu, comiesięczny list okólny... Nowoczesne techniki /telefon komórkowy, fax, Internet/ ułatwiają kontakty między członkiniami z różnych krajów.
- Więzy wzmacniane przez liczne wizyty Odpowiedzialnej Generalnej w różnych krajach, jak również przez udział przedstawicielek tych krajów w Zgromadzeniach.
- Uczestnictwo członkiń Instytutu w Krajowych Konferencjach Instytutów Świeckich, w Kongresach Światowej Konferencji Instytutów Świeckich, w Stowarzyszeniu Świeckich Instytutów Dominikańskich. Bogactwo tych spotkań, zarówno ze względu na przygotowywanie ich w Instytucie, jak i przez syntezy i konferencje.
- Nowe Konstytucje – w roku 1989 – zatwierdzone przez biskupa Picandeta
w roku 2000 – zatwierdzone przez biskupa Daucourta
w roku 2003 – poprawki – zatwierdzone przez biskupa Forta.

Okres piąty

Zgromadzenie, które miało miejsce w lipcu 2003 roku, otworzyło ten okres. Odbywało się ono nie jak zazwyczaj w Orleanie, gdzie warunki były nie wystarczające, żeby przyjąć wszystkich uczestników, ale w Paryżu. Biskup Fort, ordynariusz Orleanu, przybył do Paryża, do Małych Sióstr Wniebowzięcia przy ulicy Violet, aby przewodniczyć Zgromadzeniu Wyborczemu. Brat Philippe Toxe OP towarzyszył całości prac.

Zaczął się nowy etap. Wybory potwierdziły międzynarodowe powołanie Instytutu, ponieważ po raz pierwszy Odpowiedzialną Generalną została osoba nie narodowości francuskiej.

...

Nowe problemy stanęły przed Instytutem i Odpowiedzialnymi. Duch Święty, który wszystko czyni nowym, będzie im pomagał w rozwiązywaniu tych problemów...

Dalszy ciąg jest do napisania...

Zakończenie

Ta krótka historia Instytutu, oparta w dużej części na tekstach oficjalnych, publikowanych po poszczególnych Zgromadzeniach, znajduje swoje dopełnienie w historii pisanej przez życie wszystkich członkiń, historii bardzo bogatej, której pewne elementy znajdują się w listach okólnych. Są w nich zawarte informacje o życiu Ośrodków, o wkładzie każdej osoby w życie i ewolucję Instytutu. Ta ważna kopalnia wspomnień pozostaje do eksploatacji.

Ten powrót do przeszłości ukazuje, że na dzieje Instytutu, w czasie dłuższym niż jedno stulecie, składały się bardzo różne okresy. Po trudnych początkach nastąpiły szczęśliwe czasy rozwoju i wreszcie przyszedł jasny okres, kiedy oficjalne uznanie przez Kościół dało Instytutowi pewność, że jest wyrazem *daru Ducha Świętego dla ludzi współczesnych czasów*. Potem przyszły inne trudne okresy, ale towarzyszyło im przeświadczenie, że misterium paschalne, przejście od śmierci do życia, ciągle trwa i jest czymś centralnym.

Ten aspekt przemian, właściwy dla całej duchowości chrześcijańskiej, jest istotny, ponieważ zadaniem Instytutu i każdego z członków jest rozpoznawanie wezwań, jakie Bóg kieruje do nas w tym świecie, który wciąż się zmienia.

Fragment listu z 15 stycznia 1965 roku napisanego przez Jeanne Bouget po potwierdzeniu przez Zgromadzenie świeckiego powołania Instytutu może być wnioskiem wpływającym z przedstawionej historii, wnioskiem nie ograniczającym się tylko do historii, ale dotyczącym też przeszłości.

Trzeba przede wszystkim stwierdzić, że największą siłą, pierwszym celem do osiągnięcia, jeśli chce się rzeczywiście odnowić Instytut, jest ożywienie we wszystkich jego członkiniach autentycznego życia poświęconego Bogu, głębokiego życia wewnętrznego zjednoczonego z Bogiem, życia osobistego z żyjącym Chrystusem. Jest rzeczą konieczną, aby każda podjęła osobisty wysiłek, jakiego wymaga lektura, refleksja i otwarcie na Ducha Świętego. Wszystko nie może przyjść z zewnątrz, potrzebne jest osobiste zaangażowanie.

Jeżeli członkinie Instytutu łączące życie kontemplacyjne z życiem czynnym będą dążyły całą swoją istotą do zasadniczego celu ich życia poświęconego Bogu, jeżeli będą się starały w całym swoim działaniu żyć bardzo prosto pod wejrzeniem Boga, jeżeli będą Go kochały naprawdę dla Niego samego, jeżeli będą gorąco pragnęły kontemplować Go, wtedy otrzymają od Niego światło, żeby widzieć wszystkie rzeczy tak, jak On je widzi – w ich życiu osobistym, w Instytucie i w ich apostołstwie.

Nie ma więc po co zastanawiać się, jaka będzie przyszłość Instytutu. Duch Święty buduje go każdego dnia razem z nami, kiedy włączamy się aktywnie w realizację tego, do czego nas codziennie inspiruje Jego miłość.

Marie-Antoinette Perret

Paryż, 19 listopada 2005 r.